

УДК 330.341.1

Концептуальні засади платформи «Агротехнополіс» інноваційно-інвестиційного розвитку наукоємної аграрної сфери / Володін С.А. // Економіка АПК. – 2016. – № 5. – С. 15.

Метою дослідження є науково-організаційне та методологічне обґрунтування концептуальних засад підвищення ефективності науково-виробничої бази НААН шляхом створення інтегрованої з наукою підприємницької інфраструктури та її інноваційно-інвестиційного розвитку на ринкових засадах державно-приватного партнерства. Методологічною базою статті слугували фундаментальні положення економічної теорії, економіки АПК, методики системи інноваційного провайдингу, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з проблем інноваційно-інвестиційного розвитку наукоємної аграрної сфери. Вперше досліджено проблематику інноваційно-інвестиційного розвитку наукоємної аграрної сфери з урахуванням інфраструктурної складової. Обґрунтовано концептуальні засади створення платформи «Агротехнополіс». Запропоновано науково-організаційну базу створення та функціонування в системі НААН наукового парку та його трансферно-технологічної мережі. Рис.: 3. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: бізнес-інкубатор, інноваційна інфраструктура, інноваційні трансферні центри, інтегровані промислові комплекси, науково-виробничі кластери, стартапи наукоємного бізнесу, технологічні платформи.

УДК 330.341.1

Концептуальные основы платформы «Агротехнополис» инновационно-инвестиционного развития наукоёмной аграрной сферы / Володин С.А. // Экономика АПК. – 2016. – № 5. – С. 15.

Целью исследования является научно-организационное и методологическое обоснование концептуальных основ повышения эффективности научно-производственной базы НААН путем создания интегрированной с наукой предпринимательской инфраструктуры и ее инновационно-инвестиционного развития на рыночных принципах государственно-частного партнерства. Методологической базой статьи послужили фундаментальные положения экономической теории, экономики АПК, методики системы инновационного провайдинга, научные труды отечественных и зарубежных ученых по проблемам инновационно-инвестиционного развития наукоёмкой аграрной сферы. Впервые исследована проблематика инновационно-инвестиционного развития наукоёмкой аграрной сферы с учетом инфраструктурной составляющей. Обоснованы концептуальные положения создания платформы «Агротехнополис». Предложена научно-организационная база создания и функционирования в системе НААН научного парка и его трансферно-технологической сети. Илл.: 3. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: бизнес-инкубатор, инновационная инфраструктура, инновационные трансферные центры, интегрированные промышленные комплексы, научно-производственные кластеры, стартапы наукоёмного бизнеса, технологические платформы.

UDS 330.341.1

Conceptual framework of the platform “Agro-techno-polis” of innovative and investment development of science-driven agrarian sphere/ Volodin S.A. // Ekonomika APK. – 2016. – № 5. – P. 15.

The objective of the research is scientific, organizational and methodological substantiation of conceptual foundations for improving the efficiency of scientific and industrial base by creating in NAAS a market-based public-private partnership integrated with science, business infrastructure and innovation and investment development. The methodological foundation of the paper is set on the fundamental tenets of economic theory, economics, agriculture, methods of the innovation providing's system, scientific works of domestic and foreign scientists on the issues of innovation and investment development of high-tech agricultural sector. The first time the issues of innovation and investment development of agrarian sphere of high technology based infrastructure component are considered. A conceptual base of a platform “Agro-techno-polis” is substantiated. A scientific and organizational base for creation and operation of Science Park within the system of NAAS and its transfer and technological networks is suggested. Figs.: 3. Refs.: 13.

Key words: business incubator, innovation infrastructure, innovation transfer centers, integrated industrial complex, scientific and industrial clusters, high-tech business start-ups, technology platforms.

УДК 338.432.009.12(477)

Розвиток аграрного сектору економіки в умовах глобалізації / Кирилов Ю.Є. // Економіка АПК. – 2016. – № 5. – С. 23.

Обґрунтовано подальший розвиток аграрного сектору економіки України в умовах глобалізації шляхом реалізації національних іміджевих брендів та моделей конкурентоспроможності. Доведено, що глобалізація, євроінтеграція, посилення міжнародної конкуренції в результаті стрімких темпів розвитку науково-технічного прогресу й активізації інноваційних процесів вимагають нових підходів до розвитку національного аграрного сектору. Вказано на необхідність формування і просування бренду «Європейська житниця» або «Годувальниця світу», що в довгостроковому плані при відповідній рекламі та PR-менеджменті допоможе Україні стати провідною європейською аграрно-промисловою державою й закріпити у свідомості світової спільноти свій бренд як держави, яка постачає високоякісні сільськогосподарські продукти. Дієвості сформованих брендів сприятиме запропонована модель конкурентоспроможного розвитку аграрного сектору економіки України в умовах глобалізації, в основу якої покладено принцип багатofункціональності сільського господарства. Рис.: 2. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: аграрний сектор, глобалізація, конкурентоспроможність, бренд, модель, розвиток, стратегії, експорт, інновації.

УДК 338.432.009.12(477)

Развитие аграрного сектора экономики в условиях глобализации / Кирилов Ю.Е. // Экономика АПК. – 2016. – № 5. – С. 23.

Обосновано дальнейшее развитие аграрного сектора экономики Украины в условиях глобализации путем реализации национальных имиджевых брендов и моделей конкурентоспособности. Доказано, что глобализация, евроинтеграция, усиление международной конкуренции в результате стремительных темпов развития научно-технического прогресса и активизации инновационных процессов требуют новых подходов к развитию национального аграрного сектора. Указано на необходимость формирования и продвижения бренда «Европейская житница» или «Кормилица мира», что в долгосрочном плане при соответствующей рекламе и PR-менеджменте поможет Украине стать ведущей европейской аграрно-промышленной страной и закрепить в сознании мирового сообщества свой бренд как государства, которое поставяет высококачественные сельскохозяйственные продукты. Действенности сложившихся брендов будет способствовать предложенная модель конкурентоспособного развития аграрного сектора экономики Украины в условиях глобализации, в основу которой положен принцип многофункциональности сельского хозяйства. Илл.: 2. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: аграрный сектор, глобализация, конкурентоспособность, бренд, модель, развитие, стратегии, экспорт, инновации.

UDS 338.432.009.12(477)

The development of the agrarian sector of economy of Ukraine by implementing national fashion brands and models of competitiveness in a globalized world / Kyrylov Y.Y. // Ekonomika APK. – 2016. – № 5. – P. 23.

The paper substantiates further development of the agricultural sector of Ukraine in the context of globalization by implementing national fashion brands and models of competitiveness. It is proved that globalization, European integration, increased international competition due to the rapid pace of technological progress and enhance innovation processes require new approaches to the development of the national agricultural sector. The necessity of formation and promotion of the brand "European breadbasket" or "nurse of the world", which in the long term with appropriate advertising and PR-management help Ukraine become a leading European agro-industrial power and fix in the minds of the international community its brand as a country that supplies quality agricultural products. The suggested in the paper model of a competitive agricultural sector of Ukraine can promote efficiency of existing brands in the context of globalization, which is based on the principle of multi-functionality of agriculture. Figs.: 2. Refs.: 17.

Key words: agrarian sector, globalization, competitiveness, brand, model, development, strategies, export, innovations.

УДК [338.43+53:33+316:33]:332.14

Сутність теоретичних засад руралістики: понятійно-категоріальний апарат / Павлов О.І. // Економіка АПК. – 2016. – № 5. – С. 30.

Метою статті є презентація руралістики як міждисциплінарної наукової галузі. При реалізації завдань дослідження використані загальнонаукові методи (системний, дедукції й індукції, аналізу та синтезу) і спеціальні методи економічної, географічної, історичної та інших наук. Враховуючи, що руралістика ще не одержала широкого визнання наукової громадськості, в статті ця галузь знань ідентифікується через такі поняття як «руральність», «руральний розвиток», «руралізація» і «руралізм». Ключовою категорією серед них є «руральність», яка характеризує сутність соціального феномена, пов'язаного з об'єктом руральності, його функціональністю, а також із простором та місцем діяльності. Руральність позиціюється як певний стан суспільства, вид життєдіяльності, переважно руральний спосіб виробництва матеріальних благ, тип соціального устрою. Руральність проявляється через руральний розвиток – суспільний процес, що відбувається у відповідному просторовому сегменті. Руралізація постає як процес розширення просторових меж руральності й рурального розвитку у вигляді способу добування матеріальних благ, образу життя, ментальності. Руралізм – це світогляд та ідейна течія, яка репрезентує руральність у людській спільноті. Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних основ руралістики як нової міждисциплінарної наукової галузі, а його практична значущість – у створенні наукових передумов моделі рурального розвитку. Бібліогр.: 21.

Ключові слова: модель рурального розвитку, руралізація, руралізм, руралістика, руральний розвиток, руральність.

УДК [338.43+53:33+316:33]:332.14

Сущность теоретических основ руралистики: понятийно-категориальный аппарат / Павлов А.И. // Экономика АПК. – 2016. – № 5. – С. 30.

Целью статьи является презентация руралистики как междисциплинарной научной отрасли. При реализации задач исследования использованы общенаучные методы (системный, дедукции и индукции, анализа и синтеза) и специальные методы экономической, географической, исторической и других наук. Учитывая, что руралистика еще не получила широкого признания научной общественности, в статье эта отрасль знаний идентифицируется через такие понятия, как «руральность», «руральное развитие», «рурализация» и «рурализм». Ключевой категорией среди них является «руральность», которая характеризует сущность социального феномена, связанного с объектом руральности, его функциональностью, а также с пространством и местом деятельности. Руральность позиционируется как определенное состояние общества, вид жизнедеятельности, преимущественно руральный способ производства материальных благ, тип социального устройства. Руральность проявляется через руральное развитие – общественный процесс, происходящий в соответствующем пространственном сегменте. Рурализация предстает как процесс расширения пространственных рамок руральности и рурального развития в виде способа добывания материальных благ, образа жизни, ментальности. Рурализм – это мировоззрение и идейное течение, презентующее руральность в человеческом сообществе. Научная новизна исследования состоит в обосновании теоретических основ руралистики как новой междисциплинарной научной отрасли, а его практическая значимость – в создании научных предпосылок модели рурального развития. Библиогр.: 21.

Ключевые слова: модель рурального развития, рурализация, рурализм, руралистика, руральное развитие, руральность.

The aim of the paper is presentation of ruralistics as an interdisciplinary branch of science. In implementing the objectives of the study there were used general scientific methods (systemic analysis, induction and deduction, analysis and synthesis techniques) and special economic, geographical, historic methods and methods of other sciences. Given that ruralistics is still not widely recognized by the scientific community, in the article, this branch of knowledge identified by terms such as «rurality», «rural development», «ruralisation» and «ruralizm». Key category among them is the category of «rurality» that characterizes the essence of a social phenomenon associated with the object of rurality, its functionality, as well as space and place of business. Rurality is positioned as a certain state of society, the kind of life, predominantly rural mode of production of material goods, type of social order. Rurality is manifested through rural development - social process that takes place at an appropriate spatial segment. Ruralisation appears to be a process of expanding the spatial framework rurality, and rural development as a method of obtaining wealth, lifestyle and mentality. Ruralizm – is a worldview and ideological trend, which represents rurality in the human community. The scientific novelty of the research is establishment of the theoretical foundations of ruralistics as a new interdisciplinary scientific field, and its practical importance – in the creation of scientific background model of rural development. Refs.: 21.

Key words: model of rural development, ruralisation, ruralizm, ruralistics, rural development, rurality.

УДК 634.83:339.543.624:338.27

Научное обеспечение развития виноградарства и виноделия в Украине / Власов В.В., Белоус И.В. // *Экономика АПК.* – 2016. – № 5. – С. 38.

Цель статьи – раскрыть пути развития виноградарско-винодельческого подкомплекса на основе постоянного научного сопровождения отрасли. Используются методы статистических группировок, корреляционно-регрессионный анализ, графический и отборочный методы. За последние 40 лет площадь насаждений винограда в Украине сократилась в 3,5 раза. Основными причинами дестабилизации виноградарства являются: закладка виноградников без учета природно-экологических факторов; нерациональный сортовой состав насаждений; низкое качество посадочного материала винограда; низкий уровень агротехнического состояния виноградников; стагнация экономики Украины. Элементы научной новизны заключаются в обосновании необходимости применения научно обоснованных, взвешенных стратегических программных мероприятий с целью выхода виноградарско-винодельческого подкомплекса, как и всего аграрного сектора Украины, из кризисного положения. В настоящее время ведущим фактором развития агропромышленного производства должна быть тесная взаимосвязь бизнеса, государства и науки. В ведущих странах агропромышленное производство развивается по интенсивному пути, потому что наука является основным компонентом такого развития. Практическая значимость заключается в возможности использования практических рекомендаций с целью повышения эффективности функционирования виноградарско-винодельческой отрасли Украины, использования органами государственной и местной власти при разработке стратегий, программ и проектов по эффективному развитию виноградарско-винодельческого подкомплекса агропромышленного производства в условиях усиления интеграционных процессов в Европе и мире. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: стратегия, виноградарство и виноделие, научное сопровождение, государственная поддержка, перспективы развития.

УДК 634.83:339.543.624:338.27

Наукове забезпечення розвитку галузі виноградарства і виноробства в Україні / Власов В.В., Белоус І.В. // *Економіка АПК.* – 2016. – № 5. – С. 38.

Мета статті – розкрити шляхи розвитку виноградарсько-виноробного підкомплексу на основі постійного наукового супроводу галузі. Використано методи статистичних групувань, кореляційно-регресійний аналіз, графічний і відбірковий методи. За останні 40 років площа насаджень винограда в

Україні скоротилася в 3,5 раза. Основними причинами дестабілізації виноградарства є: закладання виноградників без урахування природно-екологічних факторів; нераціональний сортовий склад насаджень; низька якість посадкового матеріалу винограду; низький рівень агротехнічного стану виноградників; стагнація економіки України. Елементи наукової новизни полягають в обґрунтуванні необхідності застосування науково обґрунтованих, зважених стратегічних програмних заходів із метою виходу виноградарсько-виноробного підкомплексу, як і всього аграрного сектору України, з кризового стану. В даний час провідним фактором розвитку агропромислового виробництва повинен бути тісний взаємозв'язок бізнесу, держави і науки. У провідних країнах агропромислове виробництво розвивається інтенсивним шляхом, тому що наука є основним компонентом такого розвитку. Практична значимість полягає в можливості використання практичних рекомендацій з метою підвищення ефективності функціонування виноградарсько-виноробної галузі України, використання органами державної та місцевої влади при розробці стратегій, програм і проектів з ефективного розвитку виноградарсько-виноробного підкомплексу агропромислового виробництва в умовах посилення інтеграційних процесів в Європі та світі. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: стратегія, виноградарство і виноробство, науковий супровід, державна підтримка, сучасний стан, перспективи розвитку.

UDS 634.83:339.543.624:338.27

Scientific support – the key to development of the sector of viticulture and winemaking in Ukraine / Vlasov V.V., Belous I.V. // Экономика АПК. – 2016. – № 5. – Р. 38.

The article is focused on the development of viticulture and winemaking through continuous scientific support of the industry. Methods of statistical groups, correlation and regression analysis, graphical and qualifying practices were applied in the research. Over the past 40 years, the area of grape plantations in Ukraine decreased by 3.5 times. The main reasons for the destabilization of viticulture Ukraine are: vineyards location excluding natural and environmental factors; irrational varietal composition of the plantations; low quality of the grape planting material; the low level of the crop state vineyards; the stagnation of the Ukrainian economy. The elements of scientific novelty are to justify the use of evidence-based, strategic program of activities in order to reach the viticulture and winemaking, as well as the whole of the agricultural sector of Ukraine out of the crisis situation. Currently, the leading factor in the development of agricultural production is the close relationship between business, government and science. The development of the agricultural production of developing countries is going by an intensive way, because science is a major component of its development. The practical significance is the ability to use practical recommendations for the work to improve the efficiency of the viticulture industry in Ukraine, the use by state and local authorities in the development of policies, programs and projects for the effective development of viticulture and winemaking of agricultural production in the conditions strengthening of integration processes in Europe and the world. Refs.: 13.

Key words: strategy, viticulture and winemaking, scientific support, government support, development prospects.

УДК 631.11.009.12:658.511

Аналіз конкурентного середовища сільськогосподарських підприємств / Непочатенко О.О., Пташник С.А., Непочатенко В.О. // Экономика АПК. – 2016. – № 5. – С. 43.

Проведено аналіз конкурентного середовища сільськогосподарських підприємств. Акцентовано увагу на сучасному стані формування конкурентного середовища та шляхах подолання проблемних питань. Досліджено, що погіршення ситуації у сільськогосподарських підприємствах зумовлено не лише дефіцитом фінансових ресурсів, а й малим попитом промисловості та низькою купівельною спроможністю населення. Проаналізовано низку системних перешкод, які не вдалося подолати протягом тривалого періоду реформування сільськогосподарської галузі. Обґрунтовано, що одним із основних факторів, який перешкоджає розширенню доступу українських товарів на європейський ринок в умовах запровадження зони вільної торгівлі, є невідповідність національних стандартів вимогам ЄС. Для того щоб українські аграрні підприємства стали дійсно конкурентоспроможними, необхідний комплекс рішень, які стосуються як внутрішнього розвитку, так і експортних можливостей. Табл.: 4. Рис.: 3. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: конкурентоспроможність, аграрний ринок, конкурентне середовище, сільськогосподарські підприємства, джерела фінансування, ресурсний потенціал.

УДК 631.11.009.12:658.511

Анализ конкурентной среды сельскохозяйственных предприятий / Непочатенко Е.А., Пташник С.А., Непочатенко В.А. // Экономика АПК. – 2016. – № 5. – С. 43.

Проведен анализ конкурентной среды сельскохозяйственных предприятий. Акцентируется внимание на современном состоянии формирования конкурентной среды и путях преодоления проблемных вопросов. Исследовано, что ухудшение ситуации в сельскохозяйственных предприятиях предопределено не только дефицитом финансовых ресурсов, но и небольшим спросом промышленности и низкой покупательной способностью населения. Проанализирован ряд системных препятствий, которые не удалось преодолеть в течение длительного периода реформирования сельскохозяйственной отрасли. Обосновано, что одним из главных факторов, который препятствует расширению доступа украинских товаров на европейский рынок в условиях введения зоны свободной торговли, является несоответствие национальных стандартов требованиям ЕС. Чтобы украинские аграрные предприятия стали действительно конкурентоспособными, необходим комплекс решений, которые касаются как внутреннего развития, так и экспортных возможностей. Табл.: 4. Илл.: 3. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: конкурентоспособность, аграрный рынок, конкурентная среда, сельскохозяйственные предприятия, источники финансирования, ресурсный потенциал.

UDS 631.11.009.12:658.511

The analysis of the competitive environment of agricultural enterprises / Nepochatenko O.O., Ptashnyk S.A., Nepochatenko V.O. // Ekonomika APK. – 2016. – № 5. – P. 43.

The paper provides the analysis of the competitive environment of agricultural enterprises. The attention is focused on the analysis of the current state of a competitive environment and the ways to overcome the issues in this regard. It is outlined that agricultural enterprises deterioration is caused by both lack of financial resources and industry and low demand and low purchasing power of the population. A number of systemic barriers that failed to overcome a long period of reforming the agricultural sector are analysed. It is proved that one of the main factors, which hinder access of Ukrainian goods to the European market under the conditions of a free trade zone, is a disparity of national standards with EU requirements. To Ukrainian farms have become really competitive it is necessary to adopt a set of decisions regarding both internal development and export opportunities. Tabl.: 4. Figs.: 3. Refs.: 16.

Key words: competitiveness, agricultural market, the competitive environment, agricultural enterprises, sources of funding, resource potential.

УДК 339.137.2.012

Підвищення конкурентоспроможності продукції скотарства в Україні / Ільчук М.М., Коновал І.А. // Економіка АПК. – 2016. – № 5. – С. 51.

Проаналізовано сучасний стан розвитку галузі скотарства в Україні та визначено основні напрями підвищення конкурентоспроможності продукції скотарства. Встановлено, що основними причинами зменшення обсягів виробництва продукції скотарства в Україні є падіння попиту на її продукцію на внутрішньому ринку, неможливість швидкого освоєння нових зовнішніх ринків молока та молочної продукції, висока капіталомісткість галузі й тривалий термін окупності інвестицій. Найвищий рівень конкурентоспроможності продукції скотарства в Україні мають великотоварні підприємства з поголів'ям понад 500 корів з їх річною продуктивністю більше 6000 кг молока. Впровадження інноваційних технологій виробництва продукції скотарства, подальше освоєння міжнародних ринків, введення міжнародних стандартів якості у процесі виробництва, переробки та реалізації продукції сприятиме зменшенню терміну окупності інвестицій у будівництво нових і реконструкцію існуючих ферм з 10–15 до 6–8 років. Табл.: 4. Рис.: 1. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: сільськогосподарські підприємства, виробництво, продукція скотарства, ринок, конкурентоспроможність, ефективність.

УДК 339.137.2.012

Повышение конкурентоспособности продукции скотоводства в Украине / Ильчук Н.М., Коновал И.А. // Экономика АПК. – 2016. – № 5. – С. 51.

Проанализировано современное состояние развития отрасли скотоводства в Украине и определены основные направления повышения конкурентоспособности продукции скотоводства. Установлено, что основными причинами уменьшения объемов производства продукции скотоводства в Украине являются падение спроса на ее продукцию на внутреннем рынке, невозможность быстрого освоения новых внешних рынков молока и молочной продукции, высокая капиталоемкость отрасли и длительный срок окупаемости инвестиций. Наиболее высокий уровень конкурентоспособности продукции скотоводства в Украине имеют крупнотоварные предприятия с поголовьем более 500 коров с их годовым надоем более 6000 кг молока. Внедрение инновационных технологий производства продукции скотоводства, дальнейшее освоение внешних рынков, введение международных стандартов качества в процессе производства, переработки и реализации продукции будут способствовать уменьшению срока окупаемости инвестиций в строительство новых и реконструкцию существующих ферм с 10–15 до 6–8 лет. Табл.: 4. Илл.: 1. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: сельскохозяйственные предприятия, производство, продукция скотоводства, рынок, конкурентоспособность, эффективность.

UDS 339.137.2.012

Increase of the competitiveness of cattle breeding production in Ukraine / Ilchuk M.M., Konoval I.A. // Ekonomika APK. – 2016. – № 5. – P. 51.

The current state of the field of cattle breeding in Ukraine is analyzed and the basic directions of increase of the competitiveness of cattle breeding production are defined. It is established that the main causes of the decrease of cattle breeding production in Ukraine are falling demand for its products in the domestic market, the impossibility of rapid development of new export markets for milk and dairy products, high capital intensity of the industry and long term payback period. The highest level of competitiveness cattle breeding production in Ukraine is immanent for large-scale enterprises with the number of cows 500 – 1500 heads, annual output of more than 6000 kg of milk. Implementation of innovative technologies of cattle breeding production, the further development of international markets, increasing trade capacity of domestic manufacturers of the industry through the implementation of international standards of quality in all production and sale stages will reduce the payback period of investment in the construction of new and reconstruction of existing farms from 10 – 15 years to 6 – 8 years. Tabl.: 4. Figs.: 1. Refs.: 14.

Key words: agricultural enterprises, production, cattle breeding products, market, competitiveness, efficiency.

УДК 658.7.001.57:633.1(477)

Концептуальна модель оптимізації логістичної системи у зернопродуктовому підкомплексі АПК України / Колодійчук В.А. // Економіка АПК. – 2016. – № 5. – С. 60.

Метою дослідження є розробка концептуальної моделі структурно-функціонального забезпечення ефективності функціонування логістичної системи у зернопродуктовому підкомплексі АПК. Розроблено модель оптимізації логістичної системи на основі якісно нового змісту економічних відносин між суб'єктами зернового ринку України, що передбачає певну "віртуалізацію" матеріальних потоків між сертифікованими елеваторними потужностями з одночасним запровадженням системи моніторингу та взаємозаміщення міжобласних балансів зерна. Оптимізація транспортних потоків консолідованих партій зерна суттєво зменшить логістичні витрати зернотрейдерів. На основі методу аналогій продемонстровано дієвість запропонованої схеми й визначено її переваги та умови верифікації. Встановлено компромісну схему взаємоузгодження економічних інтересів елементів логістичного ланцюга, що дасть змогу паритетно розподілити синергетичний ефект. Рис.: 2. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: логістика, зерно, зернопродуктовий підкомплекс, концептуальна модель, баланси зерна, економічний інтерес.

УДК 658.7.001.57:633.1(477)

Концептуальная модель оптимизации логистической системы в зернопродуктовом подкомплексе АПК Украины / Колодийчук В.А. // Экономика АПК. – 2016. – № 5. – С. 60.

Целью исследования является разработка концептуальной модели структурно-функционального обеспечения эффективности функционирования логистической системы в зернопродуктовом подкомплексе АПК. Разработана модель оптимизации логистической системы на основе качественно нового содержания экономических отношений между субъектами зернового рынка Украины, что предполагает определенную “виртуализацию” материальных потоков между сертифицированными элеваторными мощностями с одновременным введением системы мониторинга и взаимозамещения межобластных балансов зерна. Оптимизация транспортных потоков консолидированных партий зерна существенно уменьшит логистические издержки зернотрейдеров. На основе метода аналогий продемонстрирована действенность предложенной схемы, определены ее преимущества и условия верификации. Установлена компромиссная схема согласования экономических интересов элементов логистической цепи, которая дает возможность паритетно распределить синергетический эффект. Илл.: 2. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: логистика, зерно, зернопродуктовый подкомплекс, концептуальная модель, балансы зерна, экономический интерес.

UDS 658.7.001.57:633.1(477)

Conceptual model of the logistic system optimization in the grain-production sub-complex of AIC of Ukraine / Kolodiichuk V.A. // Ekonomika APK. – 2016. – № 5. – P. 60.

The aim of the study is to develop a conceptual model of providing the structural and functional efficiency of logistics systems in the grain-production sub-complex AIC. The paper presents the developed model of logistics system optimization based on the qualitatively new content of the economic relations between Ukrainian grain market subjects, which provides a “virtualization” material flows between the certified elevator capacities with the simultaneous introduction of monitoring and the substitutability of the grain interregional balances. The optimization of consolidated parties traffic flows will significantly reduce the grain traders’ logistic costs. On the basis of the analogies method the efficacy of the proposed schemes was demonstrated and its benefits and conditions of verification identified were identified. The mutual solution compromising scheme of the logistics chain elements economic interests was established. The compromise model of the logistic chain elements economic interest mutual solution will help to distribute equally the synergistic effect. Figs.: 2. Refs.: 13.

Key words: logistics, grain, grain-productive sub-complex, the conceptual model, the grain balances, economic interest.

UDS 631.151.23.33

Management of soil rational use in the context of european integration / Kucher A.V. // Ekonomika APK. – 2016. – № 5. – P. 66.

The purpose of the article – to highlight the results of the study on management of the rational soil use in the context of European integration on the basis of benchmarking intensification of land use.

The study used the following methods: abstract-logical, cash-analytical, expert, monographic.

In terms of global competition one economic instrument for management of rational soil use is benchmarking, which allows by application-based permanent comparison subject with the standards identifying what others are doing better than us, and, borrowing the best practices, outline areas of bridging the gap between what we have, and competitors’ achieved level. As a result of the benchmarking study it was defined mission of management of rational soil use in Ukraine in the context of European integration and strategic goals of increasing the effectiveness of intensification of land use in agricultural enterprises of Ukraine in the short (2020) and medium-term (2025) perspective.

Novelty is that using benchmarking scientific and methodical approach defined the main directions of strategic management of the rational soil use in the context of European integration on the basis intensification of land use. The use of research results can improve management efficiency of the rational use of soil and competitiveness of the agricultural sector. Tabl.: 3. Refs.: 18.

Key words: management, rational use of soil, benchmarking, intensification of land use.

Мета статті – висвітлити результати дослідження проблеми управління раціональним використанням ґрунтів у контексті євроінтеграції на засадах бенчмаркінгу інтенсифікації землекористування.

У процесі дослідження використано абстрактно-логічний, розрахунково-аналітичний, експертний, монографічний методи.

В умовах глобальної конкуренції одним з економічних інструментів управління раціональним використанням ґрунтів запропоновано вважати бенчмаркінг, застосування якого дає змогу на основі перманентного порівняння суб'єкта з еталонами виявити те, що інші роблять краще за нас, і, запозичивши кращий досвід, окреслити напрями подолання розриву між тим, що маємо, й досягнутим рівнем конкурентами-лідерами. У результаті бенчмаркінгового дослідження визначено місію управління раціональним використанням ґрунтів в Україні у контексті євроінтеграції та стратегічні орієнтири підвищення результативності інтенсифікації використання земельних ресурсів в аграрних підприємствах України в коротко- (2020 р.) і середньостроковій (2025 р.) перспективі.

Елементом новизни є те, що з використанням бенчмаркінгового науково-методичного підходу визначено основні напрями стратегічного управління раціональним використанням ґрунтів у контексті євроінтеграції на засадах інтенсифікації землекористування. Застосування результатів дослідження може сприяти підвищенню ефективності управління раціональним використанням ґрунтів і конкурентоспроможності аграрного сектора. Табл.: 3. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: управління, раціональне використання ґрунтів, бенчмаркінг, інтенсифікація землекористування.

Цель статьи – изложить результаты исследования проблемы управления рациональным использованием почв в контексте евроинтеграции на основе бенчмаркинга интенсификации землепользования.

В процессе исследования использованы абстрактно-логический, расчетно-аналитический, экспертный, монографический методы.

В условиях глобальной конкуренции одним из экономических инструментов управления рациональным использованием почв предложено считать бенчмаркинг, применение которого дает возможность на основе перманентного сравнения субъекта с эталонами обнаружить то, что другие делают лучше нас, и, позаимствовав лучший опыт, определить направления преодоления разрыва между тем, что имеем, и достигнутым уровнем конкурентами-лидерами. В результате бенчмаркингового исследования определены цель управления рациональным использованием почв в Украине в контексте евроинтеграции и стратегические ориентиры повышения результативности интенсификации использования земельных ресурсов в аграрных предприятиях Украины в коротко- (2020 г.) и среднесрочной (2025 г.) перспективе.

Элементом новизны является то, что с использованием бенчмаркингового научно-методического подхода определены основные направления стратегического управления рациональным использованием почв в контексте евроинтеграции на основе интенсификации землепользования. Применение результатов исследования может способствовать повышению эффективности управления рациональным использованием почв и конкурентоспособности аграрного сектора. Табл.: 3. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: управление, рациональное использование почв, бенчмаркинг, интенсификация землепользования.

УДК 502.33 : 631.15

Страховання екологічних ризиків сільськогосподарської діяльності в системі забезпечення екологічної безпеки / Шкуратов О.І. // Економіка АПК. – 2016. – № 5. – С. 74.

Метою статті є теоретико-методичне обґрунтування та визначення ролі страхування екологічних ризиків сільськогосподарської діяльності в системі забезпечення екологічної безпеки.

Методологічною основою дослідження є загальнотеоретичні методи наукового пізнання, фундаментальні положення й принципи економіки природокористування і землекористування, економіки сільського господарства, що висвітлені у працях вітчизняних та зарубіжних учених із проблем прояву екологічних загроз і страхування ризиків. Для виконання поставлених у статті завдань використовувались такі методи досліджень: індуктивний та дедуктивний (у процесі збору, систематизації й обробки інформації, теоретичного осмислення проблеми та уточнення окремих понять); історичний (при дослідженні наукових основ інструментального забезпечення й організації системи страхування екологічних ризиків сільськогосподарської діяльності); проблемний (при визначенні комплексу проблем у сфері прояву загроз екологічної безпеки та цілей страхування екологічних ризиків в аграрному секторі економіки); системно-структурний і порівняльний аналізи (при аналізі теоретичних досліджень еколого-економічних наслідків, що виникають у процесі страхування екологічних ризиків сільськогосподарської діяльності в системі забезпечення екологічної безпеки); моделювання (при визначенні основних природоохоронних заходів екологічного страхування, в основі якого лежить принцип проведення превентивних та компенсаційних заходів, направлених на регульовані чинники, які формують екологічний ризик); абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення й формування висновків) тощо.

У статті визначено основні форми прояву загроз екологічної безпеки в аграрному секторі економіки, що виникають у результаті впливів на агроєкосистеми та навколишнє природне середовище. З'ясовано сутність страхування екологічних ризиків сільськогосподарської діяльності як ефективного організаційно-економічного інструменту забезпечення екологічної безпеки в аграрному секторі економіки. Обґрунтовано роль і значення страхування екологічних ризиків сільськогосподарської діяльності в системі забезпечення екологічної безпеки. Визначено основні елементи реалізації системи страхування екологічних ризиків сільськогосподарської діяльності.

Серед елементів наукової новизни запропонована концепція багатофункціональності страхування екологічних ризиків, як новий методологічний базис розвитку системи екологічного страхування, визначальною метою якого є захист фінансових інтересів сільськогосподарських товаровиробників, що постраждали в результаті реалізації екологічних ризиків, відшкодуванням (попередженням) збитків, завданих агроєкосистемі. Також запропоновано алгоритм еколого-економічного обґрунтування природоохоронних заходів екологічного страхування, в основі якого лежить принцип проведення превентивних та компенсаційних заходів, направлених на регульовані чинники, які формують екологічний ризик, що в результаті дає змогу знизити негативні впливи на агроєкосистему. Рис.: 2. Бібліогр.: 11.

Ключові слова: страхування, екологічний ризик, екологічна безпека, сільськогосподарська діяльність, природоохоронні заходи.

УДК 502.33 : 631.15

Страхование экологических рисков сельскохозяйственной деятельности в системе обеспечения экологической безопасности / Шкуратов А.И. // Экономика АПК. – 2016. – № 5. – С. 74.

Целью статьи является теоретико-методическое обоснование и определение роли страхования экологических рисков сельскохозяйственной деятельности в системе обеспечения экологической безопасности.

Методологической основой исследования являются общетеоретические методы научного познания, фундаментальные положения и принципы экономики природопользования и землепользования, экономики сельского хозяйства, изложенные в работах отечественных и зарубежных ученых по проблемам экологических угроз страхования рисков. Для выполнения поставленных в статье задач использовались такие методы исследований: индуктивный и дедуктивный (в процессе сбора, систематизации и обработки информации, теоретического осмысления проблемы и уточнения отдельных понятий); исторический (при исследовании научных основ инструментального обеспечения и организации

системы страхования экологических рисков сельскохозяйственной деятельности); проблемный (при определении комплекса проблем в сфере проявления угроз экологической безопасности и целей страхования экологических рисков в аграрном секторе экономики); системно-структурный и сравнительный анализы (при анализе теоретических исследований эколого-экономических последствий, возникающих в процессе страхования экологических рисков сельскохозяйственной деятельности в системе обеспечения экологической безопасности); моделирования (при определении основных природоохранных мероприятий экологического страхования, в основе которого лежит принцип проведения превентивных и компенсационных мер, направленных на регулируемые факторы, которые формируют экологический риск); абстрактно-логический (теоретические обобщения и формирования выводов) и др.

В статье определены основные формы проявления угроз экологической безопасности в аграрном секторе экономики, возникающие в результате воздействия на агроэкосистемы и окружающую природную среду. Выяснена сущность страхования экологических рисков сельскохозяйственной деятельности как эффективного организационно-экономического инструмента обеспечения экологической безопасности в аграрном секторе экономики. Обоснована роль и значение страхования экологических рисков сельскохозяйственной деятельности в системе обеспечения экологической безопасности. Определены основные элементы реализации системы страхования экологических рисков сельскохозяйственной деятельности.

Среди элементов научной новизны предложенная концепция многофункциональности страхования экологических рисков как новый методологический базис развития системы экологического страхования, определяющей целью которого является защита финансовых интересов сельскохозяйственных товаропроизводителей, пострадавших в результате реализации экологических рисков, путем возмещения (предупреждения) убытков, причиненных агроэкосистеме. Также предложен алгоритм эколого-экономического обоснования природоохранных мероприятий экологического страхования, в основе которого лежит принцип проведения превентивных и компенсационных мер, направленных на регулируемые факторы, которые формируют экологический риск, что в результате позволяет снизить негативные воздействия на агроэкосистему. Илл.: 2. Библиогр.: 11.

Ключевые слова: страхование, экологический риск, экологическая безопасность, сельскохозяйственная деятельность, природоохранные мероприятия.

UDS 502.33 : 631.15

Insurance of environmental risks of agricultural activities in the system of environmental safety / Shkuratov O.I. // Ekonomika APK. – 2016. – № 5. – P. 74.

The paper is focused on theoretical and methodical study and definition of the role of environmental risk insurance of agricultural activities in the environmental safety.

Methodologically the paper is based on general theoretical methods of scientific research; fundamental provisions and principles of environmental economics and land use economy, agricultural economics, as described in the works of local and foreign scientists addressing the issues of environmental threats and environmental risks insurance. The author used the following research methods: inductive and deductive (in the process of collecting, organizing and processing information conceptualization of problems and clarification of some concepts); historical (the study of scientific bases and instrumental support of environmental risk insurance system for agricultural activities); problematic (in determining the complex problems of manifestation of threats of environmental safety and environmental risks insurance purposes in the agricultural sector); system-structural and comparative analysis (the analysis of theoretical studies of ecological and economic impacts arising from the insurance of ecological risks of agricultural activities in the environmental safety); modeling (in determining the basic environmental measures environmental insurance based on the principle of preventive and compensatory measures aimed at adjustable factors that shape the environmental risk); abstract logical method (theoretical generalizations and draw inferences) and others.

The paper defines basic forms of threats of environmental safety in the agricultural sector, caused by impacts on agro-ecosystems and the environment. The essence of insurance environmental risks of farming as an effective instrument of economic organization and environmental safety in the agricultural sector is considered. The role and importance of insurance ecological risks of agricultural activities in the environmental safety are substantiated. The basic elements of the implementation of the environmental risk insurance system for agricultural activities are outlined.

Among the elements of scientific novelty the conception of provision of environmental risk insurance versatility as a new methodological basis of the development of environmental insurance was suggested, the primary objective of this conception is protection of the financial interests of agricultural producers who suffered as a result of environmental risk by compensation (preventing) damage caused to the agrarian ecosystem. This article also discusses the algorithm of environmental and economic assessment of environmental measures of environmental insurance, which is based on the principle of preventive and compensatory measures aimed at adjustable factors that shape the environmental risk that as a result can reduce negative impacts on agrarian ecosystem. Figs.: 2. Refs.: 11.

Key words: insurance, environmental risk, environmental safety, agricultural activities, environment protection measures.

УДК 658: 005.93

Інвестиційні стратегії підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу аграрних підприємств / Дудник О.В. // Економіка АПК. – 2016. – № 5. – С. 79.

Мета статті полягає в обґрунтуванні інвестиційних стратегій формування ресурсів підприємств і на цій основі підвищення ефективності їх використання. Аналізуючи та систематизуючи наукові погляди вчених, було розглянуто основні питання управління ефективністю використання ресурсного потенціалу й значення інвестиційного механізму в цьому процесі.

У результаті досліджень представлено систему інвестиційних механізмів формування ресурсного потенціалу. Обґрунтовано види та взаємозв'язок загальнокорпоративних, ресурсних й інвестиційних стратегій. Виділено управлінські етапи розробки інвестиційної стратегії.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є обґрунтування процесу ефективного функціонування інвестиційних механізмів формування ресурсного потенціалу в тактичному та стратегічному планах, що дасть змогу підприємствам галузі підвищити рівень конкурентоспроможності. Табл.: 2. Рис.: 3. Бібліогр.: 20.

Ключові слова: стратегія, інвестування, ресурсний потенціал, інвестиційний механізм, стратегічне управління, ефективність.

УДК 658: 005.93

Инвестиционные стратегии повышения эффективности использования ресурсного потенциала аграрных предприятий / Дудник Е.В. // Экономика АПК. – 2016. – № 5. – С. 79.

Цель статьи состоит в обосновании инвестиционных стратегий формирования ресурсов предприятий и на этой основе повышения эффективности их использования. Анализируя и систематизируя научные взгляды ученых, были рассмотрены основные вопросы управления эффективностью использования ресурсного потенциала и значение инвестиционного механизма в этом процессе.

В результате исследований представлена система инвестиционных механизмов формирования ресурсного потенциала. Обоснованы виды и взаимосвязи общекорпоративных, ресурсных и инвестиционных стратегий. Выделены управленческие этапы разработки инвестиционной стратегии.

Перспективами дальнейших исследований в данном направлении является обоснование процесса эффективного функционирования инвестиционных механизмов формированием ресурсного потенциала в тактическом и стратегическом планах, что дает возможность предприятиям отрасли повысить уровень конкурентоспособности. Табл.: 2. Илл.: 3. Библиогр.: 20.

Ключевые слова: стратегия, инвестирование, ресурсный потенциал, инвестиционный механизм, стратегическое управление, эффективность.

UDS 658: 005.93

Investment strategies for augmentation of the efficiency of resources potential of agrarian enterprises / Dudnyk O.V. // Ekonomika APK. – 2016. – № 5. – P. 79.

The paper is aimed to substantiate investment strategies of formation of enterprise resources and therefore enhancement of efficiency of use of resources. The key matters of efficiency of resources potential management and investment mechanism within this process are outlined, based on systemic analysis of various scientific approaches.

The system of investment mechanisms of formation of resources potential is developed. The types and interrelations of corporate, resource and investment strategies are substantiated. The managerial stages of development of investment strategy are outlined.

The perspectives of further research in this field include substantiation of the process of efficient functioning of investment mechanisms, tactic and strategic formation of resources potential that will contribute to augmentation of competitiveness level of enterprises. Tabl.: 2. Figs.: 3. Refs.: 20.

Key words: strategy, investment, resources potential, investment mechanism, strategic management, efficiency.

УДК 331.101.38

Особливості мотивації до праці в сільськогосподарських підприємствах / Михайлова Л.І., Харченко Т.М. // Економіка АПК. – 2016. – № 5. – С. 87.

Досліджено особливості сучасних мотиваційних процесів, обґрунтовано практичне значення поєднання економічної та соціальної складових мотивації до праці в ефективному функціонуванні сільськогосподарських підприємств. За результатами мотиваційного моніторингу найманих працівників сільськогосподарських підприємств Сумської області та майбутніх фахівців обґрунтовано доцільність застосування соціального пакета в підприємствах, що дасть можливість керівникам швидше збалансувати індивідуальні потреби найманого працівника зі стратегічними цілями підприємства. За допомогою методу групування й побудови багатофакторної економетричної моделі виявлено особливості формування системи мотивації в сільськогосподарських підприємствах. Обґрунтовано та апробовано теоретико-методичний підхід комплексної оцінки системи мотивації праці найманих працівників, що дає змогу оцінювати мотиваційну складову підприємства, визначати вагомість мотиваційних важелів найманих працівників із метою підвищення продуктивності праці й поліпшення конкурентної позиції підприємств регіону. Викладено позитивні та негативні особливості мотивації до праці у великотоварних підприємствах. Доведено необхідність формування мотивації до праці відповідно до систем розвитку персоналу, виходячи з досвіду агрохолдингу «Інвестхолдинг НСН, Укрлендфармінг». Рис.: 1. Бібліогр.: 11.

Ключові слова: мотивація, мотиваційний розвиток, найманий працівник, оцінка системи мотивації, розвиток персоналу, сільськогосподарське підприємство, агрохолдинг.

УДК 331.101.38

Особенности мотивации труда в сельскохозяйственных предприятиях / Михайлова Л.И., Харченко Т.Н. // Экономика АПК. – 2016. – № 5. – С. 87.

Исследованы особенности современных мотивационных процессов, обосновано практическое значение сочетания экономической и социальной составляющих мотивации труда в эффективном функционировании сельскохозяйственных предприятий. По результатам мотивационного мониторинга наемных работников сельскохозяйственных предприятий Сумской области и будущих специалистов обоснована целесообразность применения социального пакета в предприятиях, что даст возможность руководителям быстрее сбалансировать индивидуальные потребности наемного работника со стратегическими целями предприятия. С помощью метода группировки и построения многофакторной эконометрической модели выявлены особенности формирования системы мотивации в сельскохозяйственных предприятиях. Обоснован и апробирован теоретико-методический подход комплексной оценки системы мотивации труда наемных работников, что позволяет оценивать мотивационную составляющую предприятия, определять значимость мотивационных рычагов наемных работников с целью повышения производительности труда и улучшения конкурентной позиции предприятий региона. Изложены позитивные и негативные особенности мотивации труда в крупнотоварных предприятиях. Доказана необходимость формирования мотивации к труду в соответствии с системой развития персонала, исходя из опыта агрохолдинга «Инвестхолдинг НСН, Укрлендфарминг». Илл.: 1. Библиогр.: 11.

Ключевые слова: мотивация, мотивационное развитие, наемный работник, оценка системы мотивации, развитие персонала, сельскохозяйственное предприятие, агрохолдинг.

UDS 331.101.38

Modern features of motivation of labour in agricultural enterprises / Mykhailova L.I., Kharchenko T.M. // *Ekonomika APK.* – 2016. – № 5. – P. 87.

The paper covers the features of modern motivational processes, substantiates the practical value of the combination of economic and social components of motivation in efficient functioning of agricultural enterprises. According to the results of monitoring of motivation of employees of agricultural enterprises of the Sumy region of future experts the paper substantiates the expediency of the use of the social package, which will enable managers to quickly balance the individual needs of the employee with the strategic goals of the enterprise. Using the grouping method and the construction of multivariate econometric models the features of the system of motivation in agricultural enterprises are outlined. The authors proved and tested theoretical and methodological approach to comprehensive evaluation of the system of motivation of employees, allowing to evaluate the motivational component of the enterprise, to determine the importance of motivational levers of employees with the aim of increasing productivity and improving the competitive position of enterprises in the region. The positive and negative characteristics of labour motivation in large enterprises are defined. The authors prove the necessity of formation of motivation to work in accordance with systems development staff, based on the experience of the agricultural holding "NCH Investholding, Ukrlandfarming". Figs.: 1. Refs.: 11.

Key words: motivation, motivational development, an employee assessment system, promotion, staff development, agricultural enterprise, agricultural holding.

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
АГРАРНОЇ СФЕРИ

INSTITUTIONAL PROBLEMS OF THE DEVELOPMENT
OF THE AGRARIAN SPHERE

УДК334.012.82:330.837

Інституціональний капітал як конструкт розвитку аграрного ринку / Мамчур В.А. // *Економіка АПК.* – 2016. – № 5. – С. 93.

Мета статті – розкриття теоретико-методологічних аспектів інституціонального капіталу, його інституціональної цінності, сутнісно-функціональних характеристик відносно аграрного ринку.

Теоретична основа дослідження включає в себе методи аналізу і синтезу, абстрактно-логічний, базові положення інституціональної теорії та економіки, що стосуються питань формування інституціонального капіталу як інноваційної складової розвитку й функціонування аграрного ринку зокрема, та аграрного сектору в цілому.

Методологічною основою дослідження конструкта сутності інституціонального капіталу як інституціональної цінності для розвитку аграрного ринку є евристичний метод аналізу, а загальною економічною теорією – інституціональна теорія. Використання евристичного методу зумовлено його відмінністю від точних математичних методів економічного аналізу, що ґрунтується як на досвіді й інтуїції дослідників, так і враховує такі фактори, як традиції, звички, досвід, мораль тощо, які не піддаються формалізації та кількісній оцінці.

У статті визначено умови формування, функціонування й розвитку інституціонального капіталу ринку, розглянуто функціональні особливості його формування та функціонування, а також інституціональну цінність.

Встановлено й обґрунтовано особливості інституціонального капіталу (правил і механізмів ринкового застосування) та його формального і неформального рівня на економічні показники розвитку всього інституційного середовища та кожного з його учасників. Ключовим фактором якого є вплив на формування нових "правил гри". Також встановлено й інституційні фактори, які доповнюють складову інституціонального капіталу (культурний, соціальний і людський (інтелектуальний) капітал), що уможливили сформувати структуру відповідної теоретичної основи для аналізу обраного напрямку дослідження.

У статті відображаються орієнтири формування інституціонального капіталу (взаємозумовленість інтелектуального, соціального, культурного капіталу та ін.) на основі багатовимірного аналізу формування дефініцій «капітал», зокрема соціального, асоціального, інтелектуального й культурного.

Встановлено, що функціонування складових інституціонального капіталу забезпечують розвиток і функціонування ринкових процесів в аграрному секторі економіки, що сприяє його ефективнішому функціонуванню.

Важливою складовою новизни є ідентифікація специфічних теоретико-функціональних ознак та особливостей, які безпосередньо впливають на формування інституціонального капіталу в аграрному секторі економіки, наведено його авторське визначення, а також здійснено намагання сформулювати методологію дослідження його інституціональної цінності. Рис.: 5. Бібліогр.: 38.

Ключові слова: інституціональний капітал, інституціональний потенціал, конструкт, інституції, аграрний ринок, правила гри, інститути.

УДК 334.012.82: 330.837

Институциональный капитал как конструкт развития аграрного рынка / Мамчур В.А. // Экономика АПК. – 2016. – №5. – С. 93.

Цель статьи – раскрытие теоретико-методологических аспектов институционального капитала, его институциональной ценности, сущностно-функциональных характеристик относительно аграрного рынка.

Теоретическая основа исследования включает в себя методы анализа и синтеза, абстрактно-логический, базовые положения институциональной теории и экономики, касающиеся вопросов формирования институционального капитала как инновационной составляющей развития и функционирования аграрного рынка в частности, и аграрного сектора в целом.

Методологической основой исследования конструкта сущности институционального капитала как институциональной ценности для развития аграрного рынка является эвристический метод анализа, а общей экономической теорией – институциональная теория. Использование эвристического метода обусловлено его отличием от точных математических методов экономического анализа, основанного как на опыте и интуиции исследователей, так и учете таких факторов, как традиции, привычки, опыт, мораль и т.д., которые не поддаются формализации и количественной оценке.

В статье определены условия формирования, функционирования и развития институционального капитала рынка, рассмотрены функциональные особенности его формирования и функционирования.

Установлены и обоснованы особенности институционального капитала (правил и механизмов рыночного применения) и его формального и неформального уровня на экономические показатели развития всей институциональной среды и каждого из его участников. Ключевым фактором которого является влияние на формирование новых «правил игры». Также установлены и институциональные факторы, которые дополняют составляющую институционального капитала (культурный, социальный и человеческий (интеллектуальный) капитал), позволившие сформировать структуру соответствующей теоретической основы для анализа выбранного направления исследования.

Отображены ориентиры формирования институционального капитала (взаимообусловленность интеллектуального, социального, культурного капитала и др.) на основе многомерного анализа формирования дефиниций «капитал», в том числе социального, асоциального, интеллектуального и культурного.

Установлено, что функционирование составляющих институционального капитала обеспечивают развитие и функционирование рыночных процессов в аграрном секторе экономики, что способствует его эффективному функционированию.

Важной составляющей новизны является идентификация специфических теоретико-функциональных признаков и особенностей, непосредственно влияющих на формирование институционального капитала в аграрном секторе экономики. Илл.: 5. Библіогр.: 38.

Ключевые слова: институциональный капитал, институциональный потенциал, конструкт, институции, аграрный рынок, правила игры, институты.

UDS 334.012.82: 330.837

Institutional capital as a development construct of the agrarian market / Mamchur V.A // Ekonomika APK. – 2016. – № 5. – P. 93.

The objective of the paper is to define theoretical and methodological aspects of institutional capital, its institutional values and functional characteristics in the agrarian market.

Theoretical grounds of the research are based on the methods of analysis and synthesis, abstract logical method, basic regulations of institutional theory and economy concerning formation of institutional capital as innovative constituent of functioning and development of agrarian market in particular and agrarian sector of economy in general.

Methodological foundation of the study of the construct of essence of institutional capital as institutional value for the development of agrarian market is method of heuristic analysis; the general economic theory of the study is institutional theory. Application of heuristic method is predefined by its difference from exact mathematical methods of economic analysis as it is based on experience and intuition of the researchers, and takes into account such factors as traditions, customs, experience, moral and other that cannot be formalised and quantitatively assessed.

The paper outlines the conditions of formation, functioning and development of institutional capital of the market, considers functional peculiarities of its formation and functioning and its institutional value.

The characteristics of institutional capital (rules and mechanisms of market implementation) and its formal and informal level are defined and substantiated; the influence of these characteristics on economic factors of development of all institutional environment and its every participant is considered. This influence establishes new market rules. The institutional factors that supplement the category of institutional capital (cultural, social, human (intellectual) capitals) are defined; these factors were used as a theoretical and structural framework for analysis of the subject of the research.

The paper reflects the issues of institutional capital formation (interrelation of intellectual, social, cultural capital and other) on the basis of multidimensional analysis of formation of definitions of social, asocial, intellectual and cultural capital.

It is defined that functioning of institutional capital constituents secures development and functioning of market processes in the agrarian sector of economy and contribute to its efficient functioning.

The scientific novelty of the research is the following: identification of theoretical and functional issues that directly influence formation of institutional capital in the agrarian sector of economy; the author's definition of institutional capital is provided, and the methodology of study of its institutional value is developed. Figs.: 5. Refs.: 38.

Key words: institutional capital, institutional potential, construct, institutions, agrarian market, game rules, institutes.

* * *